

3. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1990. – 494 с.

Юніна О. Є.

викладач кафедри англійської філології

Київський університет імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Тісний зв'язок і взаємозалежність навчання іноземних мов і міжкультурної комунікації очевидний. Міжкультурна комунікація – це особлива щабель комунікації культурної. Спільність з нею проявляється в наявності культурологічних елементів в матеріальній формі. Міжкультурна комунікація – це потужний інструмент, що вимагає спеціальних знань і вмінь.

Основне завдання навчання іноземних мов в Україні в теперішній час – це навчання мови як реального та повноцінного засобу спілкування. Головна відповідь на питання про рішення актуального завдання навчання іноземних мов як засобу комунікації між представниками різних народів і культур полягає в тому, що мови повинні вивчатися в нерозривній єдності зі світом і культурою народів, що говорять на цих мовах.

Роботи В. Г. Костомарова, А. М. Алексюк, І. А. Зязюна, Л. П. Пуховської, В. С. Болгаріної, В. С. Лутай, Н. Ф. Бориско, С. У. Гончаренко, Е. М. Верещагіна, І. А. Зимньої, В. Краєвського, Р. П. Мільруд, Ю. Ніколаєвої, Г. В. Онкович, Н. К. Склярєнко, І. Ю. Пассова та інших засвідчують необхідність оволодіння основами міжкультурної комунікації та орієнтування на досягнення взаємоузгоджених дій з носієм цієї культури.

Вивчення іноземних мов та їх використання як засобу міжнародного спілкування сьогодні неможливо без різнобічного та фундаментального знання культури носіїв цих мов, їхнього національного характеру, менталітету, способу життя, традицій, звичаїв тощо. Тільки поєднання цих двох видів знання – мови і культури – забезпечує ефективне та плідне спілкування [2, с. 95].

Міжкультурна комунікація та навчання іноземних мов – це дві тісно пов'язані між собою дисципліни. Навчання іноземних мов передбачає не тільки пояснення граматики, лексики і фонетики, але і входження в іншомовну культуру.

Вивчення культури носіїв мови має бути направлено на те, щоб допомогти зрозуміти особливості вживання одиниць мови й мовлення, їх додаткові смислові навантаження, політичні, культурні, історичні конотації. Особлива увага повинна приділятися реаліям [1, с. 261]. Саме тому вивчення іноземної мови передбачає

засвоєння не тільки плану вираження деякого мовного явища, але й плану його змісту, тобто навчання учнів понять про нові предмети і явища, які не мають аналогів ні в їхній рідній культурі, ні в їхній рідній мові. Для цього у викладання мови необхідно включати елементи країнознавства – це створює синтетичний вид викладацької роботи, названий лінгвокраїнознавчим викладанням.

У самому понятті міжкультурної комунікації закладена рівноправна культурна взаємодія представників різних лінгвокультурних спільнот з урахуванням їхньої самобутності та своєрідності, що призводить до необхідності виявлення загальнолюдської культури, яка базується на основі порівняння іноземної та власної культур [3]. Заняття з іноземної мови має сприяти розвитку компетенції, яка дозволила б співвіднести іноземну мову і норми іноземної культури, тобто культури країни мови, що вивчається, яка привела б до взаєморозуміння за допомогою розуміння іншої культури, зробила б можливим для учнів міжкультурне спілкування без страху перед відмінностями між культурними звичками, традиціями, умовностями, нормами.

Інтерес для викладачів іноземних мов становить розширення уявлень в галузі міжкультурного діалогу, формування, функціонування та трансляція системи цінностей, діалектика процесу самоідентифікації української культури в діалозі з іноземними, специфіка сприйняття своїх і чужих цінностей, національне, як дискурсивне, збереження своїх цінностей. Все це вимагає осмислення.

Роль вивчення іноземної мови розглядається як засіб не стільки для роботи, взаємодії з людьми, для життя в спільноті, в суспільстві, умінні брати участь в міжкультурній комунікації, але й для розуміння своєї соціальної ідентичності, розвитку власного інтелекту.

Для того, щоб навчити іноземної мови як засобу спілкування, потрібно створювати ситуації реального спілкування. Це можна зробити за допомогою проведення дискусій на уроках з іноземної мови із залученням іноземних фахівців і без нього, реферування і обговорення іноземної художньої та наукової літератури, викладання окремих предметів іноземною мовою, участі учнів у міжнародних олімпіадах.

Міжкультурна комунікація – це складний, багатоплановий процес встановлення і розвитку контактів між рівноправними партнерами, що породжується потребами спільного взаєморозуміння і приводить до співпраці партнерів. Готовність до ефективної міжкультурної комунікації є сьогодні необхідною професійною якістю фахівця, що забезпечує йому встановлення паритетного співробітництва та конструктивне вирішення проблем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Башурова О.И. Путь к эффективной межкультурной коммуникации / О.И. Башурова // Наука и образование в условиях социально-экономической трансформации общества : материалы VIII Междунар. -науч.-метод. конф., Витебск, 19–20 мая 2005 г. : в 2ч. / Институт современных знаний ; редкол. : Д.Р. Амиранов и др. – Минск, 2005. – Ч. 2. – С. 260–262.

2. Садохин А.П. Введение в теорию межкультурной коммуникации : учебное пособие / А.П. Садохин. – М. : КИОРУС, 2014. – 254 с.